

5. Масланцева Н. Ю. Социологические основания концепции стиля жизни // Вестник Челябинского государственного университета. – № 31 (212). 2010. – Философия. Социология. Культурология. – Вып. 19. – С. 147-150.
6. Сафарян А. В. Понятие «Стиль жизни» в социологии [Электронный ресурс] 2008. Режим доступа: <http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2008/3/Safarian/>
7. Тоффлер Э. Шок будущего / Э. Тоффлер [пер. с англ.]. – М.: АСТ, 2002. – 557 с.
8. Фрейджер Р., Фэйдимен Д. Личность: теории, эксперименты упражнения. – СПб.: прайм – ЕВРОЗНАК, 2001. – 864 с.

Бачинская К.П.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СТУДЕНТОВ С ВЫСОКИМ УРОВНЕМ ОПРЕДЕЛЕННОСТИ СТИЛЯ ЖИЗНИ

Аннотация

Проанализированы психологические аспекты образа жизни, его главные составляющие. Проанализированы связи образа жизни с личностной зрелостью, системой жизненных ориентаций и компонентами мотивационной структуры личности студентов. Установлено, что студенты, которые характеризуются четким представлением о собственном стиле жизни характеризуются высоким уровнем личностной зрелости, а именно: высоким уровнем ответственности, независимостью, сложившейся жизненной философией.

Ключевые слова: стиль жизни, личностная зрелость, система жизненных ориентаций, мотивация, ранняя взрослость.

Bachynska Kh.P.

Ivan Franko National University of Lviv

PSYCHOLOGICAL PECULIARITIES OF STUDENTS WITH HIGH LEVELS OF CERTAINTY LIFESTYLE

Summary

The article contains analysis of psychological aspects of lifestyle of the students and the main components of the lifestyle. Connections of lifestyle of students with their personal maturity, life orientations, motivational structure are investigated. Research has found that students, who have a clear idea about their lifestyle, are mature personalities distinguished by a high level of responsibility, independence, formed life philosophy.

Keywords: lifestyle, personal maturity, system of life orientation, motivation, early adulthood.

УДК 316.6:004.7

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КІБЕРПРОСТОРУ

Іванків І.І.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

В статті проаналізовано поняття кіберпростору. Розглянуто основні підходи до визначення даного поняття. Здійснено аналіз поняття кіберпростору з позиції соціальної психології, соціального конструктивізму. Основний акцент у статті зроблено на проблемі формування ідентичності підлітка в кіберпросторі. Аналізуються основні особливості кіберпростору як фактору соціалізації підлітка, а також роль соціальної мережі в формуванні ідентичності підлітка.

Ключові слова: кіберпростір, текстуальність, ідентичність підлітка, соціальна мережа, кіберсоціалізація.

Постановка проблеми. Глобальним явищем сучасного інформаційного суспільства є функціонування нової соціальної реальності – кіберпростору. З кожним днем у житті людини з'являються все нові так звані девайси, які сприяють соціальному спілкуванню людей у зазначеному середовищі та у суспільстві все більше акцентують увагу на кіберпросторі, а також його не від'ємній присутності у нашому повсякденному житті. Спостерігається все більше дослідження кіберпростору у філософії, соціології, правознавстві, психології тощо. Значна аудиторія користувачів кіберпростору – це підлітки,

їх діяльність у цьому середовищі найрізноманітніша. Так, особливий інтерес привертає питання формування ідентичності підлітка під впливом кіберпростору, який без сумніву є на сьогодні додатковим або переважаючим інститутом, агентом соціалізації особистості підлітка. Тому, важливо проаналізувати і вказати основні соціально-психологічні особливості, риси досліджуваного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблеми ідентичності у психології ведуться давно, так основними дослідниками цього явища є А. Фрейд, Р. Гартман, Е. Еріксон, Дж. Марсія,

які у своїх напрацюваннях склали фундаментальні знання, щодо проблеми і саме зараз активно досліджуються сучасними. Так, особливо популярності набирає дослідження ідентичності через призму соціального конструктивізму та психологічної герменевтики, до їх числа входять такі науковці як Дж. Мід, І. Гофман, Л. Краппман, Х. Теджфел, Дж. Тернер, Н. Чепелєва, О. Зарецька, К. Абульханової-Славської, І. Кона та інші. Розробкою та аналізом питання, які стосуються кіберпростору займаються такі дослідники як О. Войскунський, Р. Хайм, Л. Кондратенко, Р. Вілков, Дж. Сулер, Д. Кельнер, Н. Гонца та інші.

Мета статті. Дослідити та проаналізувати нові умови існування сучасного підлітка, а саме в кіберпросторі. Охарактеризувати дане поняття в руслі соціальної психології та розглянути інші підходи. На основі теоретичного аналізу виділити соціально-психологічні особливості кіберпростору, які розкривають діяльність підлітка у ньому та допоможуть у подальшому краще розуміти вплив цього середовища на формування ідентичності підлітка.

Виклад основного матеріалу. Перш за все, потрібно розібратися із визначенням поняття «кіберпростір», оскільки в науковій літературі досі тривають дискусії з приводу розмежування понять «віртуальна реальність», «кіберпростір». Ці поняття є різними, але взаємопов'язаними між собою. Термінів «віртуальна реальність» є поширеним, але значно звууже значення цього явища, говорючи про віртуальну реальність виникає подвійне відчуття як те що знаходиться у наших когніціях або те що важко предметно описати, тоді як кіберпростір включає у себе ряд предметних приладів без яких не мислиться Інтернет. Скоріш за все це поняття має місце при описі діяльності людини через віртуальні (придумані) персонажі у соціальних мережах, відеоіграх тощо.

Варто зазначити думку відомого дослідника віртуальної реальності, якого навіть називають філософом кіберпростору, доктор філософії М. Р. Хайм, намагаючись пояснити взаємини між кіберпростором і віртуальною реальністю вказує, що «Кіберпростір – це велика електронна мережа, в якій звернуті віртуальні реальності. Віртуальна реальність лише один із багатьох типів явищ всередині електронного простору» [12]. Також варто погодитись із думкою Л. О. Кондратенко, що віртуальна реальність це штучне середовище, частина кіберпростору, який виступає стосовно віртуальної реальності породжуючою константною реальністю [10].

Так, у дисертаційному дослідженні Вілкова Р. І. «Кіберпростір як соціокультурний феномен, продукт технологічної творчості і проєктивна ідея» стверджується, що «Кіберпростір – це новий, ризоматичний за своєю топологією, вид семіотичного простору, в якому операції зі знаками здійснюються за допомогою сучасних комп'ютерних технологій, що полегшують та істотно прискорюють розумову діяльність людей. Кіберпростір виступає як засіб для пошуку можливостей виявлення і розуміння нових шляхів досягнення загальнолюдських цілей... Різниця між віртуальною реальністю і кіберпростором не є термінологічним казусом. Кожен вид віртуальної реальності має таку сутнісну характеристику, як просторовість. Кіберпростір виступає в якості умови можливості просторових характеристик, пов'язаних тільки з видами комп'ютерної віртуальної реальності» [2]. Дане тлумачення найбільш чітко окреслює його зміст і сприяє розгляду його з точки зору мовних одиниць, а також описує його

із позицій психології, герменевтики та сучасного постмодерністського підходу

Як бачимо, у сучасних реаліях існує велика плутанина із визначення поняття «кіберпростору», у ньому присутній великий відбиток технічних наук, що є зрозумілим, оскільки діяльність не мислима без приладів. З іншого боку, більшість не мислить даний термін без застосування до нього соціально-психологічних категорій як взаємодія, комунікація, обмін тощо, тобто те що сприяє або не сприяє нашому особистісному, соціальному розвитку. Саме соціально-психологічна сторона даного середовища інтересує психологію. Акцентуємо увагу на використанні саме терміну кіберпростору, оскільки саме він охоплює усю багатомірність діяльності людини у даному середовищі, де поєднується людина і машина. Тому, кіберпростір виступає перш за все безпосередньо мовною репрезентацією психологічної реальності людей, їх думок, почуттів, страхів, інтересів, життєвих історій тощо.

Як нам відомо, на процес формування ідентичності впливають близькі дорослі. Однак, починаючи з підліткового віку, також значний вплив на цей процес надає група, з якою ідентифікує себе підліток. Це може бути як невелика група, так і цілі співтовариства, в тому числі й Інтернет спільноти. Інтернет вносить постмодерну культуру просто в помешкання і в життя сучасного молодого покоління. Деякі люди отримують за допомогою World Wide Web доступ до чужих культурних форм. Вони беруть участь у дискусіях, створюють власні культурні форми й ари, налагоджують з іншими стосунки і відносять себе до цілковито нового простору. Загалом Інтернет-культура більш фрагментарна, різноманітна та інтерактивна, ніж культура ЗМІ. Тією мірою, якою звук та зображення стають важливою складовою Інтернет досвіду, щораз більше індивідів вдаються до цього емпіричного світу, що досить суттєво відрізняється від попередників – теле- радіо- та друкованих засобів інформації. Сучасна молодь – це перша кібергенерація, перше покоління, яке з самого початку пізнало культуру як культуру мас-медіа та комп'ютерну культуру. Підлітки грають у комп'ютерні та відеоігри, мають у своєму розпорядженні аж надто багато телеканалів, сидять в Інтернеті, створюють угруповання, соціальні взаємини у цілком новому та первинному культурному просторі, позначеним семіотикою поняттям «постмодерний» [9].

Так, Дж. Сулер [13] у своєму підручнику «Психологія кіберпростору» зазначає такі унікальні психологічні особливості даного простору, які пояснюють поведінку людини, а відтак і підлітка. Розглянемо зазначені особливості детальніше, тим самим вказуючи на сучасні соціально-психологічні особливості кіберпростору.

По-перше, зниження відчуттів. Під яким автор розуміє звуження чуттєвого досвіду у людини яка активно використовує Інтернет середовище, тобто переважання зокрема візуальних та слухових відчуттів, але обмеженість у контакті, дотику, спільної дії тощо. Важко не погодитись із твердженнями автора, але сучасні умови все ширше намагаються задіяти наші відчуття, так поява 3d зображень, різноманітних географічно віртуальних подорожей, створення смартфонів, планшетів та багато інших девайсів створюють у більшості людей почуття присутності або мінімальної ілюзії дотику, спільної дії та й навіть постійне бажання бути он-лайн включає розуміння бути присутнім. Так, віртуальний світ чуттєво бідний, але створює все більшу ілюзію, а рамки реальності і уявності стають де-

далі крихкими для людини, а особливо в особистості яка формується, тобто підлітка. Розглядаючи цю особливість досліджуваного простору, можемо припустити, що надмірне захоплення кіберпростором приведе до збіднення комунікації або його утруднення у реальному житті, не бажання заводити реальні відносини, посилює інфантильні уявлення про реальні відносини, формує не адекватну оцінку реальних відносин тощо. Хоча деякі вчені на противагу негативного впливу кіберпростору вказують на використання його як засобу або «поле» нових можливостей для дитини, розвивати його задатки, мисленевих та когнітивних процесів, при цьому відводять основну роль дорослому.

По-друге, текстуальність – переважання текстової взаємодії між користувачами Інтернету в вигляді електронної пошти, чатів, форумів, блогів, соцмереж. Потужна сила самовираження та міжособистісних відносин, що на думку автора є унікальним способом представити свою ідентичність та сприймати одне одного он-лайн. Саме ця особливість кіберпростору, виступає відправною точкою у розумінні даного середовища з погляду соціальної психології та психологічної герменевтики та задає цьому простору зрозумілість, зручність, доступність збоку користувачів. Текстова діяльність, починаючи від написання комп'ютерних програм і до елементарних повідомлень у мережі Інтернет показує особливості взаємодії індивідів та їх комунікації, тим самим транслює свої особистісні якості, власну ідентичність, яка і творить тексти у кібервіті. Тексти, які зустрічаємо у зовнішньому середовищі, безпосередньо впливають на особистість, особливо під час ранніх етапів розвитку, які формують людину, а в подальшому розвитку людини в меншій мірі, але також впливають, в залежності від значущості. Прикладом, впливу на людину тексту є реклама, ЗМІ, Інтернет.

Текст також розглядається як об'єкт дослідження психологічної герменевтики, які знаходяться на стадії активного дослідження у цій сфері. У цьому психологічному підході текст тлумачиться як модель взаємодії автора та читача. Розглядається як перетворена форма реальної міжособистісної взаємодії автора та читача [11]. Як зазначав Р. Барт: «сутність тексту не в тексті як такому, а в його метатекстовому характері» [1]. Розгляд тексту згідно цього підходу створює можливості для визначення психологічних особливостей тексту і виступати засобом осмислення та фіксації особистісного досвіду, а як наслідок, дослідження суб'єктивної картини світу люди. Іншим варіантом сучасного підходу до тексту є той факт, що він розглядається як засіб осмислення, упорядкування особистісного досвіду, що не тільки є формою відображення розуміння дійсності і самої себе, але і внутрішніх переживань [8]. У постструктуралізмі виявляється новий підхід до вивчення людини і тексту. В центрі уваги постструктуралізму виводять несистемні, неструктуровані явища. При аналізі тексту об'єктом вивчення стає передусім контекст, тобто сукупність індивідуальних явищ та рис, який знаходиться за межами тексту, і визначають не системність [7]. Постструктуралісти готові уподібнити самосвідомість особистості деякій сумі текстів, що на їхню думку, і становить світ людини. Увесь світ в підсумку сприймається як нескінченний, безмежний текст [5]. Даной думки притримуємося і ми у вивченні даного явища.

Однією з форм віртуального спілкування є соціальний сайт, що має певну структуру, спрямовану на презентацію і підтримку стосунків з іншими

користувачами Інтернету. З психологічної точки зору соціальну мережу ми розглядаємо як особливий вид соціальної комунікації, спрямованої на взаємодію користувачів Інтернету, з метою задоволення потреб у спілкуванні, знайомствах, передачі та сприйняття інформації в будь-який час, незважаючи на відстань [3]. Н. В. Гоноцка, розглядаючи суспільство як систему комунікацій, використовує образ мережі, сплетеної з безлічі ниток. На її думку «нитки в цьому випадку символізують комунікативні відносини, а їх переплетення, або вузли – індивідів, які у ролі суб'єктів комунікації» [4].

Соціальна мережа є спрощеною пошуковою системою великого кола користувачів, які самі створюють її, а також виступає для молоді оперативним та мобільним засобом комунікації. Також створює усі необхідні умови, виконує безліч функцій для сучасної молоді, звільняє від обтяжливих пошуків, зменшує відстань, а також виконує функцію дозвілля. Соціальні мережі вміщують в собі тексти, які представлені у письмовому вигляді, точніше, у друкованому. Текст набуває нового значення та вигляду, стає новою одиницею висловлювань людини у Інтернет середовищі. Створюючи свої тексти, нарешті, користувач у соціальних мережах отримує задоволення соціальних потреб та конструє власну суб'єктивну картину світу, тим самим робить свою реальність сприйнятливою для себе та інших.

По-третє, гнучкість ідентичності, цьому явищу сприяє відсутність ефекту обличчя до обличчя користувачів кіберсвіту, що в деяких ситуаціях сприяє показувати тільки частину власного, «справжнього Я» або взагалі залишатись анонімом у деяких ситуаціях. До прикладу, дає можливість людині отримати необхідну інформацію, шляхом обману, приховування, а також шляхом анонімності досягти щирості та відвертості, тобто відчувати себе самим собою наділивши себе вдуманими характеристиками. Відтак, особистість у кіберпросторі приписує собі бажанні характеристики або активно приховує свої істинні характеристики, також цей ефект сприяє адаптивності сучасної людини безпосередньо у цьому середовищі, яке і так швидко змінюється та оновлює свої віртуальні можливості. Тим самим, створює нові способи взаємодії та тенденції у комунікації, а саме головне у сприйнятті, інтерпретації самого тексту у кіберпросторі, що у свою чергу напевне створює типізацію суспільних поглядів і надмірно спрощує процес засвоєння будь якої інформації.

По-четверте, мінливі стани та сприйняття. Надмірне використання Інтернету сприяє надмірній мрійливості, що провокує сюрреалістичний досвід, тобто має на людину казковий ефект все доступності, надмірних можливостей саме тут у кіберпросторі, що в свою чергу захоплює і популяризує таку діяльність. Дану особливість можна порівняти із дозвіллям людини, читанням улюбленої книги, переглядом улюбленого кінофільму, тим самим формує надмірні очікування у реальному житті людини, що у свою чергу приваблює до цього середовища. Також, в контексті цього можна говорити про перепади настрою перебуваючи у кіберпросторі або ж надмірна вимогливість до інших у цьому середовищі, особливо під час комунікації.

По-п'яте, рівність усіх користувачів. Кожен користувач має однакові можливості проявляти себе, не зважаючи на свій статус у реальному житті, за автором «чиста демократія». Дана особливість на даний час хибна і втрачає свою актуальність, оскільки це пояснюється напевно надмірною соціалізацією цього середовища та внесення в нього рин-

кових відносин через які на певних сайтах або ж ресурсах люди можуть придбати певні можливості, доступ до обмежаної інформації, отримання якихось послуг тощо. Також, яскравим показником нерівності користувачів сьогодні виступає свого роду «хизування» та викладання своїх досягнень у вигляді фото, відео, повідомлення про відвідування різноманітних заходів.

По-шосте, відсутність географічних обмежень. Будь-який користувач може спілкуватись із різними користувачами із цілого світу, замовляти різну продукцію із закордону, тобто географічні дані недоречні. З точки зору соціальної психології, тут можна говорити про розширення соціальних контактів, комунікації із іноземцями, а також про формування нових способів реалізації своїх індивідуальних особливостей та задатків, які можуть перерости у професійне самовизначення. Так, яскравим прикладом такої особливості є волонтерські групи, стажування у інших країнах світу та обмін досвідом між різними користувачами, що у свою чергу сприяє особистісному зростанню кожної особистості та підлітка зокрема.

По-сьоме, гнучкість за часом. Кіберпростір створює унікальний часовий простір, який включає синхронний зв'язок (спілкування в режимі он-лайн) та асинхронний зв'язок (е-майл листування), що формує зручну «зону для роздумів» користувачам під час комунікації одне з одним, а не спонтанна, не обдуманна відповідь при живому спілкуванні. Кіберпростір конденсує час, даючи можливість змінювати власні дані у ньому, змінювати програми, тим самим сприяє або пришвидшенню або розтягуванню часу. Загалом у кіберпросторі шляхом інтенсивних змін та перебудов виникає почуття швидкоплинності часу, що переноситься і на реальне сприйняття часу. З точки зору соціальної психології, відбувається зміна сприйняття часових рамок у напрямку пришвидшення або розтягування як часу перебування в самому кіберпросторі, так і часу реального, що місцям може призвести до неадекватної оцінки або навпаки до чіткого планування часу.

По-восьме, соціальна різноманітність. Автор описує цю особливість як механізм фільтрації та перенесення, іншими словами, користувач має можливість спілкуватися із людьми із різних верств, тим самим обираючи свідомо чи не свідомо серед них найбільш значущих і так би мовити вигідних, переносячи на них якісь очікування та соціальну бажаність, збільшує можливість варіативності подій.

По-дев'яте, записування та зберігання. Текстової інформації у кіберпросторі записується та зберігається автоматично, що сприяє повторному перегляді та переусвідомленні отриманих даних, можливість оперувати ними або посилатись у разі необхідності. Хоча дана особливість має свої переваги, але й та-

кож несе у собі ряд загроз для користувача, які проявляються у надмірному занепокоєнні, тривозі, не довірі до роботи у Інтернет середовищі.

По-десяте, «Медіа зрив» під яким розуміється збій роботи комп'ютерних технологій, що приводять користувачів до емоційного зриву та надто пильної уваги, щоб зберегти життя своєї техніки. Такі приклади показують нам міру нашої залежності від техніки, що породжують кіберсвіт. З точки зору соціальної психології, це явище можна приписати до ряду ціннісних орієнтацій сучасної людини, і тим самим показує нам інший аспект і ставлення людини до комп'ютера не як до засобу, а як живої реальності, сфери діяльності.

Також, особливий інтерес складає кіберсоціалізація особистості підлітка, яка впливає на формування його ідентичності і вказує на соціалізуючий вплив даного середовища, що безсумнівно сьогодні трактується вченим як мегафактор соціалізації особистості. У підтримку цього науковці виділяють властиві середовищу Інтернет як інституту і агенту соціалізації ознаки: наявність рольової системи, до якої включаються норми і статуси; сукупність звичаїв, традицій і правил поведінки; формальна і неформальна організація; сукупність норм та установ, що регулюють дану сферу суспільних відносин; наявність відокремленого комплексу соціальних дій [6, с. 137].

Отож, соціально-психологічною особливістю кіберпростору сміло можна визнати його соціалізуючий фактор, особливо коли мова йде про формування сучасного підлітка, тобто його кіберсоціалізацію. Саме під впливом кіберпростору підліток пробує себе у різноманітних ролях, способах подачі себе, все більш аналізує суспільні тексти, які до прикладу пропонують соціальні мережі, тим сам безпосередньо впливають на його ідентичність.

Висновки та пропозиції. Таким чином, основними соціально-психологічними особливостями кіберпростору можна визначити: кіберсоціалізацію особистості як переважаючий фактор формування ідентичності; текстуальний характер як спосіб розуміння та сприйняття одне одного; гнучкість ідентичності тощо. Так, кіберпростір – це вид семіотичного простору, який включає у себе віртуальну, реальну складову дійсності та опосередковується електронними пристроями. На основі аналізу соціально-психологічних особливостей виявили текстуальний характер кіберпростору, що дозволяє його досліджувати та розглядати у рамках психологічної герменевтики, а також ряд інших особливостей які тим чи іншим чином повторюють соціальне життя особистості. Припускаємо, що соціальні мережі є найбільшим осередком діяльності підлітка, а також виступають репрезентатором їх ідентичності через породжувані ними текстами і є фактором кіберсоціалізації.

Список літератури:

1. Барт Р. Лигвистика текста / Барт Р. // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. VIII. – 1978 – С. 442.
2. Вилков Р. И. Киберпространство как социокультурный феномен, продукт технологического творчества и проективная идея [Электронный ресурс] // Научная библиотека диссертаций и авторефератов. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/kiberprostranstvo-kak-sotsiokulturnyi-fenomen-produkt-tekhnologicheskogovorchestva-i-proek#ixzz2VLsRRLGd> – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
3. Войскунский А. Е. Психологические аспекты деятельности человека в Интернет-среде [Электронный ресурс] 2-я Российская конференция по экологической психологии. Тезисы. – М., 2000. – Режим доступа: <http://www.psychology.ru/internet/ecology/01.stm> – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
4. Гоноцкая Н. В. Связи: философское исследование взаимоотношения / Гоноцкая Н. В. – М.: Изд-во ЛКИ, 2010. – С. 104-105.
5. Гринкевич Г. О. Зміни у житті світової спільноти, що породжуються новітніми інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ) / Г. О. Гринкевич, О. Й. Гринкевич // Проблеми міжнародних відносин: [зб. наук. праць / наук. ред. Канцелярук Б. та ін]. – К.: КиМУ, 2012. – Вип. 5. – 390-400 с.

6. Добренъков В. И. Социологические институты и процессы / Добренъков В. И. – М.: Логос, 2000. – С. 137.
7. Иванов В. И. «Жизненный мир» личности / В. И. Иванов // Філософська думка. 1982. – № 1. – С. 15-17.
8. Каган М. С. Мир общения / М. С. Каган. – М.: Политздат, 1988. – 320 с.
9. Кельнер Д. Перша кібергенерація [Електроний ресурс] Незалежний культурологічний часопис «І», молодіжні субкультури № 38, 2005. – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n38texts/kellner.htm> – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
10. Кондратенко Л. О. Вплив інформаційно-комп'ютерних технологій на когнітивний розвиток дітей (між двома реальностями) / Л. О. Кондратенко // Технології розвитку інтелекту. – 2013. – № 4. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/tri_2013_4_11.pdf – Назва з домашньої сторінки інтернету.
11. Лакофф Дж. Когнитивна семантика / Дж. Лакофф // Язык и интеллект. – М., 1995. – 143-184 с.
12. Michael H. The Metaphysics of virtual reality // Virtual reality: theory, practice and promise / Ed. Sandra K. Helsel and Judith Paris Roth. Meckler. Westport and London, 1991. – P. 27-33.
13. Suler J. The basic psychological features of cyberspace. [Электронный ресурс] // In The Psychology of Cyberspace, – Режим доступа: www.rider.edu/suler/psycyber/basicfeat.html – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

Иванков И.И.

Прикарпатский национальный университет имени Василия Стефаника

СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КИБЕРПРОСТРАНСТВА

Аннотация

В статье проанализированы понятия киберпространства. Рассмотрены основные подходы к определению данного понятия. Осуществлен анализ понятия киберпространства с позиции социальной психологии, социального конструктивизма. Основной акцент в статье сделан на проблеме формирования идентичности подростка в киберпространстве. Анализируются основные особенности киберпространства как фактора социализации подростка, а также роль социальной сети в формировании идентичности подростка.

Ключевые слова: киберпространство, текстуальность, идентичность подростка, социальная сеть, киберсоциализация.

Ivankiv I.I.

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

SOCIO-PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF CYBERSPACE

Summary

The article analyzes the concept of cyberspace. The main approaches to the definition of this concept are considered. The analysis of the concept of cyberspace from a position of social psychology, social constructionism is conducted. The focus of the article is placed on the problem of adolescent's identity formation in cyberspace. The paper analyzes the main features of cyberspace as a factor in the socialization of adolescents, and the role of social networks in shaping the identity of the teenager.

Keywords: cyberspace, textuality, identity of the teenager, social network, cyber socialization.